

STANOVIŠTNÍ OKRUHY TRVALEK

vysvětlení použitých zkratk a pojmů

G – LES (Gehölz)

- G1 – suchá půda,
- G2 – čerstvá, svěží půda
- G3 – vlhká půda

GR – OKRAJ LESA (Gehölzrand)

- GR1 – sušší půda v polostínu (orientace na jih)
- GR2 – čerstvá půda v polostínu (V, Z)
- GR3 – vlhká půda v polostínu (orientace na sever)

FR – OTEVŘENÉ PLOCHY (Freiflächen)

- FR1 – suchá půda
- FR2 – čerstvá půda na svazích s menším sklonem
- FR3 – vlhká půda na rovinách s vysokou hladinou spodní vody

FS – SKALNÍ STEP (Fels-Steppen) a SH – STEP (Steppenheide)

H – VŘESOVISŤE (Heide)

SF – SKALNÍ ŠTĚRBINY (Steinfugen)

- SF1 – jižní teplé a slunné stěny se suchou půdou
- SF2 – východní, západní příp. i severní stěny
- SF3 – severní vlhké stěny s vlhkou půdou
- M1 – suchá půda
- M2 – svěží/čerstvá půda
- M3 – vlhká půda

A – ALPINUM, SKALNÍČKY (Alpinum)

B – ZÁHONY (Beet)

WR – OKRAJE VODNÍCH PLOCH (Wasserrand)

- WR1 – bažinná zóna
- WR2 – zóna rákosí s trvale zamokřenou půdou či mělkou vodou

W – VODNÍ PLOCHY (Wasser)

- W1 – rostliny koření v půdě a vyrůstají nad hladinu
- W2 – rostliny v půdě nekořenicí
- W3 – rostliny rostoucí nad hladinou

G – LES (Gehölz)

Půda je v důsledku rozkladu opadaných listů velmi humózní, zachycení vody korunami stromů je nejslabší na jaře, kdy jsou nejpříznivější světelné podmínky. Nejvhodnější jsou rostliny kvetoucí časně zjara, kdy mají dostatek vláhy i světla.

Ve výsadbách, ve kterých jsou uplatňované tzv. podrostové trvalky, je důležité zajistit především vhodné půdní podmínky – především dostatkem humusu a neodstraňovat spadlé listy. Množství závlivky závisí na dané podkategorii. Rostliny lze případně na jaře mulčovat kompostem nebo částečně zetlelým listím.

- G1 – suchá půda,
- G2 – čerstvá, svěží půda,
- G3 – vlhká půda.

GR – OKRAJ LESA (Gehölzrand)

Stanoviště, kde les přechází v rozvolněné porosty stromových a keřových skupin. Charakteristické je menší zachycování srážek korunami stromů. Půda je stále velmi humózní. Světelné a teplotní podmínky jsou závislé na

expozici konkrétní lokality (světové strany) a hustotě porostu. Zastínění je závislé na denní době (tzv. bloudivý stín). Výrazná je silná kořenová konkurence.

V zahradě se jedná zejména o výsadby podél budov a živých plotů. I zde je opět nezbytné zajistit dostatečně humózní půdu, tzn. zapracovat do zeminy kompost a neodstraňovat spadané listí. Důležité je rovněž akceptovat tepelné a světelné nároky rostlin.

- GR1 – sušší půda v polostínu (orientace na jih),
- GR2 – čerstvá půda v polostínu (V, Z),
- GR3 – vlhká půda v polostínu (orientace na sever).

FR – OTEVŘENÉ PLOCHY (Freiflächen)

Jedná se o volné nechráněné plochy bez přítomnosti stromového patra (eliminace kořenové konkurence s kořeny stromů, absence zadržování srážek jejich korunami). Plochy jsou plně osluněné. Vláhové poměry se mohou výrazně lišit, souvisí mimo jiné se sklonem terénu. Společným znakem je absence humusu vzniklého rozkladem spadaneho listí. Do tohoto stanovištního okruhu můžeme zařadit vřesoviště, stepní a luční společenstva, či zamokřené plochy.

Jedná se o výsadby na volném otevřeném prostoru mimo stromové patro (společným znakem je méně humózní půda a absence listového mulče).

- FR1 – suchá půda, nejčastěji na svazích s rychlým odtokem vody
- FR2 – čerstvá půda na svazích s menším sklonem/rovině s propustnou půdou
- FR3 – vlhká půda na rovinách s vysokou hladinou spodní vody/jílovitě, špatně propustné půdy.

FS – SKALNÍ STEP (Fels-Steppen) a SH – STEP (Steppenheide)

FS - otevřené plochy s propustnou, vápnitou, výživnou a výhřevnou půdou. Vegetační vrstva je tenká. Rostliny použité ve výsadbách tohoto typu jsou citlivé na vysokou či dlouhotrvající půdní vlhkost. Nejvhodnějším substrátem je proto štěrk.

SH - opět se jedná o výhřevná stanoviště s vápnitou, dobře propustnou a velmi výživnou půdou. Mocnost vegetační vrstvy je však větší. Výsadbám neprospívá vysoká půdní vláhota, rostliny proto vyhínají.

H – VŘESOVISŤE (Heide)

Stanoviště s chudou, písčitou a kyselou půdou.

SF – SKALNÍ ŠTĚRBINY (Steinfugen)

Charakteristický je velmi omezený objem substrátu, tvořeného skeletem, případně malým množstvím zetlelých listů, které do štěrbin propadly. Světelné, teplotní i vlhkostní podmínky úzce souvisí s expozicí skalních stěn. V zahradě se jedná především o zídky. Použité rostliny jsou zvyklé na nedostatek vláhy a živin, je však nutné akceptovat nároky použitých rostlin na světlo.

- SF1 – jižní teplé a slunné stěny se suchou půdou,
- SF2 – východní, západní příp. i severní stěny, které nejsou plně osluněné a stéká po nich voda,
- SF3 – severní vlhké stěny s vlhkou půdou, často zcela bez slunečního osvětlení a nízkými teplotami

M – SKALNÍ KAMENITÉ ROHOŽE (Matten)

Ve skalních útvech se vyskytují ploché vrstvy či velké kameny, tzv. rohože. Na nich se hromadí substrát vhodný pro růst této skupiny trvalek. Bývá zde mělká půda. (Suťovitá pole s omezenou vrstvou substrátu, slunného až polostinného charakteru.)

- M1 – suchá půda,
- M2 – svěží/čerstvá půda,
- M3 – vlhká půda.

A – ALPINUM, SKALNÍČKY (Alpinum)

Přirozeně se jedná o vysokohorské lokality kamenitých strání, kde výrazně kvetoucí rostliny osidlují kamenné spáry či mezery mezi kameny. V letních měsících jsou tato stanoviště vystavena přímému slunci, proto většina rostlin kvete v jarním období, kdy mají k dispozici dostatek srážek. Půda je výrazně skeletnatá a chudá na živiny. Většina rostlin z tohoto okruhu se používá do skalek a suchých zídek.

B – ZÁHONY (Beet)

Stanoviště s vysokým obsahem humusu a živin v půdě díky pravidelnému přihnojování. Půda je dobře propustná, vlhká a kyprá. Charakteristické je plné oslunění a velká mocnost vegetační vrstvy. Záhonové trvalky mohou tvořit velké trsy (skupiny, solitéry) nebo lemovat okraj záhonu.

WR – OKRAJE VODNÍCH PLOCH (Wasserrand)

Typickým příkladem tohoto stanovištního okruhu jsou okraje rybníků, řek a potoků, s vysokou hladinou spodní vody. Charakteristickým znakem je nedostatek kyslíku. Míra oslunění se liší dle přítomnosti stromového patra. Jedná se o velmi specifické výsadby, zpravidla v okolí zahradních jezírek. Důležité je dodržení nároků použitých rostlin na půdní vlhkost, aby neusychaly nebo naopak neuhnuly.

WR1 – bažinná zóna, nacházející se na vnějších okrajích vodních ploch, půdní vlhkost je proměnlivá, závislá na kolísající hladině spodní vody.

WR2 – zóna rákosí s trvale zamokřenou půdou či mělkou vodou.

W – VODNÍ PLOCHY (Wasser)

Jezírka a vodní nádrže o různé velikosti, hloubce a mocnosti substrátu. Osvětlení je proměnlivé v závislosti na přítomnosti stínících objektů a stromového patra.

W1 – rostliny kořeny v půdě a vyrůstají nad hladinu,

W2 – rostliny v půdě nekořenicí, plovoucí na hladině,

W3 – rostliny rostoucí nad hladinou

Specifikace stanovištních okruhů dle Prof. Dr. Josefa Siebera

© Zahrada JOHANKA_2022_Dřevařská obchodní a.s._Vytvořila: Hofrová M.